

INSTRUKCJA POBRANIA I PRZYGOTOWANIA DO TRANSPORTU MATERIAŁU BIOLOGICZNEGO DO BADANIA CYTOGENETYCZNEGO I MOLEKULARNEGO

Diagnostyka GENESIS Sp. z o.o.
SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

Wyd. 16
Data: 11.05.2026r.
Strona 1 z 4

I. POBRANIE MATERIAŁU BIOLOGICZNEGO (KREW, WYMAZY, WYIZOLOWANY DNA, KOSMÓWKA, PŁYN OWODNIOWY, TKANKI):
WAŻNE!! W PRZYPADKU BADAŃ GENETYCZNYCH BARDZO ISTOTNYM ELEMENTEM ZAPEWNIENIA WIARYGODNOŚCI UZYSKANEGO WYNIKU JEST UPEWNIENIE SIĘ CO DO TOŻSAMOŚCI OSOBY BADANEJ. DLATEGO PRZED POBRANIEM KRWI/MATERIAŁU BIOLOGICZNEGO NALEŻY SPRAWDZIĆ DANE OSOBOWE PACJENTA NA PODSTAWIE DOWODU TOŻSAMOŚCI.

BADANIE CYTOGENETYCZNE – KARIOTYP

KREW Z ŻYŁY OBWODOWEJ

1. POBRANIE KRWI

Krew do badania musi być pobrana jałowo do jednorazowej probówki z heparyną litową (probówki np. firmy Sarstedt). Pobrana krew nie powinna zawierać skrzepów. Po zamknięciu probówki, krew delikatnie mieszamy z heparyną i przechowujemy w lodówce **+4 do +8°C** (do 72h).

UWAGA: krwi nie wolno zamrażać!

2. WYMAGANA ILOŚĆ KRWI DO BADANIA

- osoba dorosła, dzieci - krew żylna - 1 - 5 ml
- noworodek - krew żylna - 1 ml; krew pępowinowa - 1 - 2 ml

3. OZNAKOWANIE PROBÓWKI

Probówka z materiałem biologicznym musi być oznaczona i zawierać co najmniej dwie dane identyfikacyjne Pacjenta (**nazwisko i imię** oraz **kod kreskowy/PESEL/data urodzenia**, w przypadku noworodka bez nadanego imienia – oznaczenie „syn” lub „córka” i numer PESEL matki wraz z datą urodzenia dziecka). Do każdej probówki należy dołączyć wypełnione czytelnie skierowanie/kwestionariusz badań prywatnych, deklaracja świadomej zgody oraz informację o ADO. W przypadku Punktu Pobrań wewnętrznego Diagnostyka GENESIS probówkę oznaczamy: **imię, nazwisko** oraz **kod kreskowy**. Na probówce należy umieścić datę i godzinę pobrania oraz rodzaj materiału.

Dane umieszczone na probówce i dokumentacji medycznej muszą być zgodne!

BADANIE MOLEKULARNE – GENETYKA CZŁOWIEKA

KREW Z ŻYŁY OBWODOWEJ

1. POBRANIE KRWI

Krew do badania musi być pobrana jałowo do jednorazowej probówki z antykoagulantem (np. EDTA). Pobrana krew nie powinna zawierać skrzepów. Po zamknięciu probówki, krew mieszamy poprzez kilkukrotne odwrócenie probówki i przechowujemy w lodówce **+4 do +8°C** (do 72h).

2. WYMAGANA ILOŚĆ KRWI DO BADANIA

- osoba dorosła, dzieci - krew żylna - 3 - 5 ml
- noworodek - krew żylna – 1-2 ml; krew pępowinowa - 1 - 2 ml

3. OZNAKOWANIE PROBÓWKI

Probówka z materiałem biologicznym musi być oznaczona i zawierać co najmniej dwie dane identyfikacyjne Pacjenta (nazwisko i imię oraz kod kreskowy/PESEL/data urodzenia, w przypadku noworodka bez nadanego imienia – oznaczenie „syn” lub „córka” i numer PESEL matki wraz z datą urodzenia dziecka). Do każdej probówki należy dołączyć wypełnione czytelnie skierowanie/kwestionariusz badań prywatnych, deklaracja świadomej zgody oraz informację o ADO. W przypadku Punktu Pobrań Diagnostyka GENESIS probówkę oznaczamy: **imię, nazwisko** oraz **kod kreskowy**. Na probówce należy umieścić datę i godzinę pobrania oraz rodzaj materiału.

Dane umieszczone na probówce i dokumentacji medycznej muszą być zgodne!

WYMAZ Z JAMY USTNEJ

1. POBRANIE WYMAZU

Wymaz z jamy ustnej pobiera się przy pomocy jałowej wymazówki. Zaleca się pobranie próbki około 30 minut po posiłku, wypitym płynie lub po myciu zębów. W celu pobrania próbki należy wyjąć wymazówkę z plastikowego opakowania chwytając za koniec bez aplikatora, zwracając szczególną uwagę, aby aplikator nie dotykał żadnych innych powierzchni. Wymazówkę należy wprowadzić do jamy ustnej (tuż przed pobraniem pacjent powinien przełknąć ślinę), przyłożyć do wewnętrznej strony policzka i linii dziąseł, a następnie pocierać nieustannie przez ok. 30 sekund (około 30 ruchów wymazujących), tak aby zebrać na wymazówkę jak najwięcej komórek nabłonka. (**Uwaga: nie dotykać wymazówką zębów i języka**). Aplikator przenieść na błonę śluzową drugiego policzka i powtórzyć procedurę pobrania komórek nabłonka. Wymazówkę z próbką biologiczną umieścić w pojemniku osłaniającym (z medium transportowym lub bez) i szczelnie zamknąć. Wymaz z materiałem biologicznym, należy przechowywać w temperaturze pokojowej **+20 do +25°C** (do 72 godz.) lub w lodówce **+4 do +8°C** (do 7 dni).

INSTRUKCJA POBRANIA I PRZYGOTOWANIA DO TRANSPORTU MATERIAŁU BIOLOGICZNEGO DO BADANIA CYTOGENETYCZNEGO I MOLEKULARNEGO

Diagnostyka GENESIS Sp. z o.o.
SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

Wyd. 16
Data: 11.05.2026r.
Strona 2 z 4

2. OZNAKOWANIE PRÓBKI

Probówka z materiałem biologicznym musi być oznaczona i zawierać co najmniej dwie dane identyfikacyjne Pacjenta (**nazwisko i imię oraz kod kreskowy/PESEL/data urodzenia**, w przypadku noworodka bez nadanego imienia – oznaczenie „syn” lub „córka” i numer PESEL matki wraz z datą urodzenia dziecka). Do każdej probówki należy dołączyć wypełnione czytelnie skierowanie/kwestionariusz badań prywatnych, deklaracja świadomej zgody oraz informację o ADO. W przypadku Punktu Pobran wewnętrznego Diagnostyka GENESIS probówkę oznaczamy: **imię, nazwisko oraz kod kreskowy**. Na probówce należy umieścić datę i godzinę pobrania oraz rodzaj materiału.

Dane umieszczone na probówce i dokumentacji medycznej muszą być zgodne!

WYIZOLOWANY DNA

Do badań genetycznych można też przesłać wyizolowany wcześniej DNA. Probówkę z DNA należy szczelnie zamknąć i zabezpieczyć przed uszkodzeniem. Jeśli przesłanie próbki opóźni się materiał należy przechowywać w lodówce **+4 do +8°C** (do momentu wysyłki, maksymalnie 30 dni).

UWAGA: wyizolowanego DNA nie zamrażać

1. WYMAGANA ILOŚĆ DNA DO BADANIA

- minimalna objętość **50µl**, minimalne stężenie **50ng/µl**

2. OZNAKOWANIE PROBÓWKI

Probówka z wyizolowanym DNA musi być oznaczona i zawierać co najmniej dwie dane identyfikacyjne Pacjenta (**nazwisko i imię i/lub KOD/PESEL/data urodzenia**). Do każdej probówki należy dołączyć wypełnione czytelnie skierowanie/kwestionariusz badań prywatnych, deklaracja świadomej zgody oraz informację o ADO. Na probówce należy umieścić datę i godzinę wyizolowania materiału.

Dane umieszczone na probówce i dokumentacji medycznej muszą być zgodne!

KOSMÓWKA (FRAGMENTY TKANEK)

1. POBRANIE MATERIAŁU

W czasie zabiegu oczyszczenia jamy macicy po rozpoznaniu obumarłej ciąży lekarz umieszcza część materiału biologicznego w dostarczonym pojemniku*. Niekiedy dochodzi do spontanicznego wydalenia jaja płodowego w domu. W takich przypadkach badanie genetyczne może się również udać, należy zebrać wydany materiał biologiczny do pojemnika.

Kosmówkę należy pobrać do jałowego pojemnika*, a następnie zalać solą fizjologiczną. Po pobraniu pojemnik z kosmówką należy szczelnie zamknąć i zabezpieczyć przed uszkodzeniem. Jeśli przesłanie próbki opóźni się, materiał należy przechowywać w lodówce **+4 do +8°C** (do 72h). W przypadku konieczności dłuższego przechowania lub transportu, materiał należy przechowywać, a następnie transportować w stanie zamrożenia (-20°C, do 3lat). Zapobiega to rozkładowi enzymatycznemu tkanki i rozwojowi infekcji.

WAŻNE: do badania należy pobrać tylko kosmówkę, nie przyjmujemy zarodka/płodu ani jego fragmentów.

W sytuacji, kiedy nie jest możliwe dostarczenie do badań genetycznych świeżej kosmówki, badanie można wykonać z **tkanki utrwalonej w formalinie lub w formie bloczków parafinowych**. W takiej sytuacji wraz z utrwalonymi tkankami należy dostarczyć wynik badania histopatologicznego oraz preparat wykonany na szkiełku mikroskopowym.

*Zestaw do przechowywania materiału z poronienia składa się z jałowego pojemnika na mocz oraz 0,9% NaCl (jałowa sól fizjologiczna), który jest dostępny w każdej aptece. Dodatkowo można zaopatrzyć się w zestaw do przechowywania materiału z poronienia bezpośrednio w Diagnostyka GENESIS Sp. z o.o. (CHORIO).

2. WYMAGANA ILOŚĆ KOSMÓWKI DO BADAŃ

- kosmówka **10 – 20 mg**

3. OZNAKOWANIE PRÓBKI

Pojemnik z tkanką musi być oznaczony i zawierać co najmniej dwie dane identyfikacyjne Pacjenta (**nazwisko i imię oraz kod kreskowy/PESEL/data urodzenia**). Na pojemniku należy umieścić datę i godzinę pobrania materiału.

Do każdego pojemnika należy dołączyć wypełniony czytelnie **formularz zlecenia badania z materiału z poronienia (LINK do FORMULARZA → chrome-extension://efaidnbmnnnibpccajpcgclefindmkaj/https://www.genesis.pl/File/Zlecenie-badania-materiału-biologicznego-z-poronienia-samoistnego-ciazy-obumarlej.pdf)**.

Dane umieszczone na probówce i dokumentacji medycznej muszą być zgodne!

INSTRUKCJA POBRANIA I PRZYGOTOWANIA DO TRANSPORTU MATERIAŁU BIOLOGICZNEGO DO BADANIA CYTOGENETYCZNEGO I MOLEKULARNEGO

Diagnostyka GENESIS Sp. z o.o.
SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

Wyd. 16
Data: 11.05.2026r.
Strona 3 z 4

PŁYN OWODNIOWY

1. POBRANIE MATERIAŁU

Płyn owodniowy do badań genetycznych powinien zostać pobrany przez lekarza w trakcie amniopunkcji. Materiał należy pobrać do jałowej strzykawki/pojemnika. Po pobraniu płynu owodniowego strzykawkę/pojemnik należy szczelnie zamknąć i zabezpieczyć przed uszkodzeniem. Jeśli przesłanie próbki opóźni się materiał należy przechowywać w lodówce **+4 do +8°C** (do 72h).

UWAGA: płynu owodniowego nie zamrażać

2. OZNAKOWANIE PRÓBKII

Jałowa strzykawka zawierająca pobrany płyn owodniowy musi być oznaczona i zawierać co najmniej dwie dane identyfikacyjne Pacjenta (**nazwisko i imię** oraz **PESEL/data urodzenia**). W przypadku Punktu Pobrań wewnętrznego (Diagnostyka GENESIS) próbkę oznaczamy: **imię, nazwisko oraz kod kreskowy**. Na strzykawce należy umieścić datę i godzinę pobrania materiału.

Do każdej próbki należy dołączyć wypełnione czytelnie skierowanie/kwestionariusz badań prywatnych, deklaracja świadomej zgody, kserokopię formularza badania prenatalnego oraz informację o ADO.

Dane umieszczone na próbce i dokumentacji medycznej muszą być zgodne!

II. PRZYGOTOWANIE MATERIAŁU BIOLOGICZNEGO DO TRANSPORTU:

BADANIE CYTOGENETYCZNE – KARIOTYP

Próbki z krwią transportujemy do Diagnostyka GENESIS Sp. z o.o. w temperaturze 20-25°C w ciągu doby od pobrania krwi (można przesyłać pocztą kurierską). **UWAGA: przesyłkę należy oznakować: „materiał zakaźny”**. Próbki z krwią mogą być transportowane w termosie lub w zamkniętym pojemniku.

Niewłaściwe przechowywanie materiału po pobraniu i w trakcie transportu może skutkować niepowodzeniem procesu i koniecznością powtórnego pobrania materiału biologicznego do badań.

BADANIE MOLEKULARNE – GENETYKA CZŁOWIEKA

Próbki z materiałem biologicznym transportujemy do Diagnostyka GENESIS Sp. z o.o. osobiście lub za pośrednictwem poczty kurierskiej. **UWAGA: przesyłkę należy oznakować: „materiał zakaźny”**.

Materiał biologiczny (tj. wymaz, wyizolowane DNA, kosmówka, krew) może być transportowany w temperaturze pokojowej **+20 do 25°C** jeśli materiał dotrze do Diagnostyka GENESIS Sp. z o.o. w czasie do 72 godzin od momentu pobrania materiału. Transport materiału tj. płyn owodniowy odbywa się w temperaturze **4-8°C** w czasie do 72h od pobrania materiału. Materiały biologiczne powinny być transportowane w zamkniętym termosie/pojemniku i jeśli to konieczne obłożone wkładami chłodzącymi ówczesnie zmrożonymi. **Zalecany transport dla wszystkich materiałów:** w temperaturze **4-8°C** w czasie do 72h od pobrania materiału.

Niewłaściwe przechowywanie materiału po pobraniu i w trakcie transportu może skutkować niepowodzeniem procesu izolacji DNA i koniecznością powtórnego pobrania materiału biologicznego do badań.

Materiał do ww. badań przyjmujemy w dni powszednie pon.-czw. od godz. 7.30-18.00, pt. od godz. 7.30-16.00. Jeżeli krew pobierana jest w dni świąteczne to dzień dostarczenia krwi należy wcześniej uzgodnić telefonicznie (61 62 63 436).

UWAGA: ZALECANY SPOSÓB PAKOWANIA PRZESYŁKI:

Materiał biologiczny pobierany do badań genetycznych należy zawsze traktować jako materiał potencjalnie zakaźny o numerze UN 3373, zgodnie z wymogami Unii Europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR). Próbki materiału biologicznego podlegają instrukcji pakowania P650.

Przesyłka powinna być odpowiednio zabezpieczona i **zapewniać stabilne warunki transportu**. Opakowania powinny być dobrej jakości, wystarczająco mocne, aby wytrzymały wstrząsy oraz czynności ładunkowe.

- Przesyłka z materiałem biologicznym powinna składać się z trzech elementów:
 - **naczynia pierwotnego** (próbka lub inny odpowiedni pojemnik), który musi być odpowiednio opisany (patrz wyżej)
 - **opakowania pośredniego**, które w razie uszkodzenia pojemnika pierwotnego, zabezpieczy przed wydostaniem się materiału biologicznego na zewnątrz (np. lignina i worek foliowy, szczelnie zamknięty);
 - **opakowania zewnętrznego** (powinno być maksymalnie usztywnione) – powinno być opatrzone następującymi informacjami: dane identyfikacyjne dotyczące wysyłającego, dane identyfikacyjne dotyczące podmiotu, dla którego przesyłka jest przeznaczona, oświadczenie, że paczka zawiera materiał biologiczny z informacją: **OSTROŻNIE!** i zalecane warunki transportu (patrz wyżej)
- Tak zabezpieczony materiał biologiczny należy przesać do Laboratorium Diagnostyka GENESIS Sp. z o. o.

INSTRUKCJA POBRANIA I PRZYGOTOWANIA DO TRANSPORTU MATERIAŁU BIOLOGICZNEGO DO BADANIA CYTOGENETYCZNEGO I MOLEKULARNEGO

Diagnostyka GENESIS Sp. z o.o.
SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

Wyd. 16
Data: 11.05.2026r.
Strona 4 z 4

UWAGA: Opakowania powinny zapewniać bezpieczeństwo transportu materiału biologicznego (szczelność), tak aby w razie uszkodzenia probówki podczas transportu krew i/lub inny materiał biologiczny nie wydostał się na zewnątrz*. Dokumentacja medyczna jest przesyłana odrębną przesyłką kurierską, szczególnie zabezpieczoną.

Przed ostatecznym zapakowaniem materiału biologicznego, sprawdzić czy probówka oraz opakowanie zbiorcze są szczelnie zamknięte.

***W przypadku rozszczelnienia pojemnika/rozlania materiału biologicznego** (np. krew, materiał poronny, płyn owodniowy):

- przykryć płatem ligniny (lub innym materiałem chłonny) i zalać roztworem dezynfekującym powierzchnię np. Velox Spray Neutral
- po 15 min. zebrać czystym płatem ligniny
- powierzchnię zmyć detergentem, jeśli jest w widoczny sposób zanieczyszczona
- oczyszczoną powierzchnię zdezynfekować preparatem dezynfekującym powierzchnię, a rękawice oraz wszystkie inne materiały służące do dezynfekcji i zebrania zanieczyszczeń umieścić w pojemniku jednorazowym na odpady medyczne.

UWAGA: Transport materiału biologicznego (za wyjątkiem wyizolowanego DNA i utwalonego materiału biologicznego który nie stanowi materiału potencjalnie zakaźnego) odbywa się tylko przez wyznaczonego operatora pocztowego/kuriera, który wykonuje usługi w zakresie transportu materiału biologicznego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2025r. poz.366 i 820)

III. WYDANIE WYNIKU BADANIA:

BADANIE CYTOGENETYCZNE – KARIOTYP

1. Standardowy czas oczekiwania na wydanie wyniku - 10 - 28 dni od momentu dostarczenia materiału do Diagnostyka GENESIS Sp. z o.o.
2. Badanie **pilne** (pacjent w ciężkim stanie lub przed operacją) wydanie wyniku w ciągu 8-10 dni od momentu dostarczenia materiału do Diagnostyka GENESIS Sp. z o.o.

UWAGA: jest to usługa dodatkowo płatna (zgodnie z obowiązującym Cennikiem), na skierowaniu należy zaznaczyć – „**badanie pilne**” lub „**cito**”.

BADANIE MOLEKULARNE – GENETYKA CZŁOWIEKA

1. W zależności od postępowania diagnostycznego, czas oczekiwania na wydanie wyniku waha się od 10 dni do 2 miesięcy - od momentu dostarczenia materiału do Diagnostyka GENESIS Sp. z o.o.
2. Badanie **pilne** (pacjent w ciężkim stanie lub przed operacją) wydanie wyniku w najszybszym możliwym terminie, zależnie od procedury badawczej – informacji udziela Kierownik Laboratorium.

UWAGA: jest to usługa dodatkowo płatna (zgodnie z obowiązującym Cennikiem), na skierowaniu należy zaznaczyć – „**badanie pilne**” lub „**cito**”.

Po wykonaniu badań genetycznych, materiał biologiczny przechowuje się zgodnie z przyjętą i stosowaną w Spółce procedurą dotyczącą przechowywania materiału biologicznego.